

Vergaderjaar 2024–2025

A	Wijziging van de begrotingsstaat van het Mobiliteitsfonds voor het jaar 2025 (Suppletoire begroting September)
----------	---

Nr. 2	MEMORIE VAN TOELICHTING
--------------	--------------------------------

INHOUDSOPGAVE

A.	ARTIKELSGEWIJZE TOELICHTING BIJ HET WETSVOORSTEL	3
B.	BEGROTINGSTOELICHTING	4
1	Leeswijzer	4
2	Overzicht belangrijkste uitgaven en ontvangsten mutaties	4
3	Productartikelen	6
3.1	Artikel 11 Verkenningen, reserveringen en investeringsruimte	6
3.2	Artikel 12 Hoofdwegennet	8
3.3	Artikel 13 Spoorwegen	12
3.4	Artikel 14 Regionale infrastructuur en bereikbaarheidsprogramma's	16
3.5	Artikel 15 Hoofdvaarwegennet	17
3.6	Artikel 17 Megaprojecten Verkeer en Vervoer	19
3.7	Artikel 18 Overige uitgaven en ontvangsten	21
3.8	Artikel 19 Bijdragen andere begrotingen Rijk	22

A. ARTIKELSGEWIJZE TOELICHTING BIJ HET WETSVORSTEL

Wetsartikel 1

De begrotingsstaten die onderdeel zijn van de Rijksbegroting, worden op grond van [artikel 2.3](#), eerste lid, van de Comptabiliteitswet 2016 elk afzonderlijk bij wet vastgesteld en derhalve ook gewijzigd. Het onderhavige wetsvoorstel strekt ertoe om voor het jaar 2025 wijzigingen aan te brengen in:

1. de begrotingsstaat voor het Mobiliteitsfonds

De in de begrotingsstaten opgenomen begrotingsartikelen worden in onderdeel B van deze memorie van toelichting toegelicht (de zgn. begrotingstoelichting).

De Minister van Infrastructuur en Waterstaat

R. Tieman

B. BEGROTINGSTOELICHTING

1 Leeswijzer

De opzet en structuur van de onderliggende suppletoire begroting voor het Mobiliteitsfonds zijn gebaseerd op de rijksbegrotingsvoorschriften van het Ministerie van Financiën. Naar aanleiding van de motie van de leden Van Helvert en Van Veldhoven (Kamerstukken II 2015–2016, [34 475 XII, nr. 12](#)) worden bij alle begrotingsartikelen op het Mobiliteitsfonds en Deltafonds groter dan € 1 miljard de begrotingsmutaties boven de € 5 miljoen toegelicht. Dit heeft als praktische uitwerking dat bij de artikelen tussen de € 200 miljoen en € 1 miljard de ondergrens voor technische mutaties ook neerwaarts is bijgesteld. Voor beleidsmatige mutaties was er bij de artikelen van deze omvang reeds sprake van een ondergrens van € 5 miljoen.

Tabel 1 Ondergrenzen conform RBV

Omvang begrotingsartikel (stand ontwerp-begroting) in € miljoen	Beleidsmatige mutaties (ondergrens in € miljoen)	Technische mutaties (ondergrens in € miljoen)
< 50	1	2
=> 50 en < 200	2	4
=> 200 < 1000	5	5
=> 1000	5	5

2 Overzicht belangrijkste uitgaven en ontvangsten mutaties

Tabel 2 Belangrijkste suppletoire uitgaven- en ontvangstenmutaties 2025 (Suppletoire begroting September)
(Bedragen x € 1.000)

	Artikelnummer	Uitgaven	Ontvangsten
Vastgestelde begroting 2025		9.429,1	9.429,1
Mutaties 1e suppletoire begroting 2025		338,5	338,5
Stand 1e suppletoire begroting 2025		9.767,6	9.767,6
Belangrijkste mutaties suppletoire begroting september 2025		5,8	5,8
Kaderrelevante mutaties Mobiliteitsfonds			
1. Loon- en Prijsbijstelling 2025		162,6	162,6
Prijsbijstelling 2025	divers	123,8	123,8
Loonbijstelling 2025	divers	38,8	38,8
2. Bijdragen derden		79,3	79,3
Hoofdwegennet	12	9,6	9,6
Spoorwegen	13	40,3	40,3
Hoofdvaarwegennet	15	13,1	13,1
Megaprojecten Verkeer en Vervoer	17	16,3	16,3
3. Actualisering Ontvangsten	divers	– 210,3	– 210,3
4. Overboekingen beleidsbegroting IenW (XII)	divers	– 24,0	– 24,0
Decentraal Spoor	13 & 19	– 20,9	– 20,9
Overige overboekingen	divers	– 3,1	– 3,1
5. Overboekingen van en naar andere ministeries	divers	– 1,8	– 1,8
Stand suppletoire begroting september 2025		9.773,4	9.773,4

Toelichting

- 1. Loon- en Prijsbijstelling 2025:** Dit betreft de verwerking van de toegekende loon- en prijsbijstelling tranche 2025. Deze middelen zijn bij de eerste suppletoire begroting 2025 aan de beleidsbegroting Hoofdstuk XII toegevoegd. Deze tranche is bij de Ontwerpbegroting

- 2026 overgeboekt vanuit Hoofdstuk XII naar het Mobiliteitsfonds. Het gaat om € 123,8 miljoen voor de prijsbijstelling en € 38,8 miljoen voor de loonbijstelling.
2. **Bijdragen derden:** Dit betreft de wijziging van diverse bijdragen van derden aan het Mobiliteitsfonds. In de artikelgewijze toelichtingen worden per artikel de bijdrage van derden nader toegelicht.
 3. **Actualisering Ontvangsten:** De programma-ramingen aan de ontvangstenkant zijn geactualiseerd. De voornaamste actualisering vinden plaats op de tolontvangsten A24 Blankenburg en de ViA15. In 2025 schuift € 210,3 miljoen van de ontvangsten naar latere jaren toe.
 4. **Overboekingen beleidsbegroting IenW (HXII):** Voor de uitvoering van diverse projecten en programma's op de beleidsbegroting HXII is er in 2025, € 24 miljoen overgeboekt vanuit het MF. De grootste is voor de SPUK Decentraal Spoor (- € 20,9 miljoen).
 5. **Overboekingen andere ministeries:** Dit betreffen de overboekingen van en naar andere ministeries. In 2025 gaat het om € 1,8 miljoen.

3 Productartikelen

3.1 Artikel 11 Verkenningen, reserveringen en investeringsruimte

Budgettaire gevolgen van uitvoering

Tabel 3 Budgettaire gevolgen van uitvoering art. 11 Verkenningen, reserveringen en investeringsruimte			
11	Stand eerste suppletoire begroting (incl. amendementen en NvW) (1)	Mutaties Suppletoire begroting september (2)	Stand suppletoire begroting september (3) = (1) + (2)
Verplichtingen	460.901	– 424.796	36.105
Uitgaven	117.555	– 94.583	22.972
11.01 Verkenningen	9.299	– 9.299	0
11.02 Korte termijn mobiliteitsmaatregelen			
11.03 Reserveringen	71.565	– 71.543	22
11.03.01 Programma's	1	0	1
11.03.02 Overige reserveringen	12.185	– 12.165	20
11.03.03 Reserveringen Coalitieakkoord	59.379	– 59.378	1
11.04 Generieke investeringsruimte	36.691	– 13.741	22.950
Ontvangsten			
11.09 Ontvangsten			

Toelichting

Verplichtingen

Het verplichtingenbudget op artikel 11 Verkenningen, Reserveringen en Investeringsruimte is in 2025 verlaagd met € 424,8 miljoen.

De mutaties bij de verplichtingen sluiten grotendeels één-op-één aan bij de toelichtingen op de uitgaven, met uitzondering van enkele verschillen:

- Het ritme van de verplichtingen is in sommige gevallen anders dan het kasritme. Dit is ook het geval geweest bij de Reserveringen Westflank Groningen, Lijn Pampus en HOV4. Ten opzichte van het kasbudget stonden hier in totaal € 276,2 miljoen meer verplichtingen op geraamd. Deze verplichtingen zijn evenals het kasbudget (zie toelichting bij de uitgaven) niet meer nodig in 2025 en schuiven dus door naar latere jaren.
- Daarnaast wijken de overige actualisering van de programmering bij de verplichtingen op artikelonderdelen 11.01, 11.03 en 11.04 deels af van de actualisering op de uitgaven.
 - Bij artikelonderdeel 11.01 gaat het om een verplichtingsschuif uit 2025 van € 9 miljoen op de Verkenning Oude Lijn. Dit betekent dat er € 1 miljoen meer verplichtingen dan kas wegschuift uit 2025 op de Verkenning Oude Lijn. Daarnaast gaat het om een verplichtingsschuif van € 55,2 miljoen op de Verkenning Knooppunt OV Nijmegen. Dit betekent dat er € 53,4 miljoen meer verplichtingen dan kas wegschuift uit 2025
 - Bij artikelonderdeel 11.03 gaat het om een verplichtingsschuif uit 2025 van € 3,6 miljoen op de Lelylijn. Dit betekent dat er € 1,6 miljoen meer verplichtingen dan kas wegschuift uit 2025 op de Reservering van de Lelylijn.
 - Bij artikelonderdeel 11.04 gaat het om een verplichtingsschuif van € 11,7 miljoen. Op de generieke investeringsruimte schuift er namelijk € 2 miljoen minder verplichtingen dan kas weg uit 2025.

Uitgaven

De uitgaven op het artikel 11 Verkenningen, Reserveringen en Investeringsruimte zijn in 2025 zijn met € 94,6 miljoen verlaagd. Dit is hoofdzakelijk het resultaat van de volgende mutaties in 2025:

Artikel 11.01 Verkenningen

Overboekingen Verkenningen Oude Lijn (- € 8 miljoen)

Dit betreft een overboeking van € 8 miljoen naar artikelonderdeel 13.03.04 ten behoeve van een aanvullende subsidieaanvraag, op basis van het Plan van Aanpak voor de inzet van ProRail, in deze fase van de MIRT-Verkenning Oude Lijn.

Artikel 11.03 Reserveringen

HXII: Apparaatskosten Woningbouw Mobiliteitsprogramma (- € 3,2 miljoen)

Dit betreft een overboeking naar de beleidsbegroting HXII vanuit de Reservering Woningbouwmiddelen. De middelen zijn bedoeld voor de apparaatskosten voor woningbouw. In de jaren 2025-2031 gaat het om een totaalbedrag van € 100 miljoen.

Kasschuiven Reserveringen (- € 68,3 miljoen)

Er zijn budgetneutrale kasschuiven doorgevoerd om de programmering op het artikelonderdeel 11.03 Reserveringen te actualiseren naar het meest realistische ritme. De grootste kasschuiven vinden plaats op:

- Reservering Rijnburg (- € 43,7 miljoen): de reservering Rijnburg wordt niet ingezet in 2025 en is daarom doorgeschoven naar 2026.
- Reservering Klimaatneutrale en circulaire infrastructuurprojecten (KCI) (- € 10 miljoen): de middelen worden niet ingezet in 2025 omdat de verwachting is dat de gesprekken en afstemming rondom de planuitwerking en uitvoering pas eind 2025 afgerond zullen zijn.
- Reservering ontsluiting woningbouwmiddelen (- € 7,1 miljoen): de verwachting is dat deze middelen pas in 2026 worden gerealiseerd. Daarom vindt er een schuif vanuit 2025 naar 2026 plaats.
- Reserveringen Westflank Groningen, Lijn Pampus en HOV4 (- € 6,6 miljoen): deze middelen worden beschikt via SPUKS. Naar verwachting vinden de beschikkingen van de SPUKS plaats in 2026. Hierdoor schuiven de middelen weg uit 2025.
- Diverse kleinere aanpassingen (- € 0,9 miljoen).

Artikel 11.04 Generieke Investeringsruimte

Kasschuiven Reserveringen (- € 35,9 miljoen)

Er zijn budgetneutrale kasschuiven doorgevoerd om de programmering op de Generieke Investeringsruimte te actualiseren naar het meest realistische ritme. Het gaat met name om een actualisering van de Risicoreserveringen die niet meer nodig zijn in 2025 en kasschuiven die nodig zijn geweest om het beschikbare budget in lijn te stellen met de gewenste loon- en prijscompensatie in 2025. Hierdoor schuift er in totaal op dit artikelonderdeel € 35,9 miljoen naar latere jaren toe.

Loon-en Prijsbijstelling 2025 (€ 22,2 miljoen)

Dit betreft de toegekende loon- en prijsbijstelling tranche 2025 die vanuit de begroting Hoofdstuk XII zijn overgeheveld naar de generieke investeringsruimte 11.04 van het Mobiliteitsfonds. Vanuit de generieke investeringsruimte zijn de artikelonderdelen verhoogd met loon- en prijsbijstelling.

3.2 Artikel 12 Hoofdwegennet

Budgettaire gevolgen van uitvoering

Tabel 4 Budgettaire gevolgen van uitvoering art. 12 Hoofdwegennet				
12	Stand eerste suppletoire begroting (incl. amendementen en NvW) (1)	Mutaties Suppletoire begroting september (2)	Stand suppletoire begroting september (3) = (1) + (2)	
Verplichtingen	6.379.371	15.811	6.395.182	
Uitgaven	4.028.883	- 5.751	4.023.132	
12.01 Exploitatie	6.791	1.231	8.022	
- Waarvan bijdrage aan agentschap RWS	6.791	1.231	8.022	
12.02 Onderhoud en vernieuwing	1.384.835	32.980	1.417.815	
12.02.01 Onderhoud	1.100.896	26.081	1.126.977	
- Waarvan bijdrage aan agentschap RWS	1.100.896	26.081	1.126.977	
12.02.04 Vernieuwing	283.939	6.899	290.838	
12.03 Ontwikkeling	836.754	- 91.323	745.431	
12.03.01 Aanleg	394.249	- 41.162	353.087	
- Waarvan bijdrage aan agentschap RWS	-	3.200	3.200	
12.03.02 Planning en studies	248.195	72.277	320.472	
- Waarvan bijdrage aan agentschap RWS	12.320	- 269	12.051	
12.03.03 Optimalisering gebruik	194.310	- 122.438	71.872	
12.04 Geïntegreerde contractvormen/PPS	1.013.177	- 4.049	1.009.128	
12.06 Netwerkgebonden kosten HWN	787.326	55.410	842.736	
12.06.01 Apparaatskosten RWS	672.201	33.447	705.648	
- Waarvan bijdrage aan agentschap RWS	672.201	33.447	705.648	
12.06.02 Overige netwerkgebonden kosten	115.125	21.963	137.088	
- Waarvan bijdrage aan agentschap RWS	115.125	21.963	137.088	
Ontvangsten	166.287	- 48.112	118.175	
12.09 Ontvangsten	166.287	- 48.112	118.175	
12.09.01 Ontvangsten	37.308	6.149	43.457	
12.09.02 Tolopgave	128.979	- 54.261	0	

Toelichting

Verplichtingen

Het verplichtingenbudget van het artikel Hoofdwegennet voor 2025 wordt met € 15,8 miljoen verhoogd. Dit wordt met name veroorzaakt door de volgende mutaties:

Overboeking Vrachtwagenheffing (- € 10,7 miljoen)

RWS krijgt opdracht voor het uitvoeren en realiseren van wegbeheerders-taken in de periode januari tot en met december 2025 op basis van afspraken die zijn vastgelegd in de uitvoeringsovereenkomst realisatie vrachtwagen-heffing lenW-RWS.

Overboeking Laadinfra voor Schoon Emissieloos Bouwen (€ 13,4 miljoen)

Dit betreft een overboeking uit het Klimaatfonds aan het landelijke taken budget van RWS. Dit betreft laadinfra batterijsystemen op de bouwplaats en onderzoekskosten.

Loon- en prijsbijstelling 2025 (€ 165 miljoen)

Het verplichtingenbudget wordt in 2025 verhoogd met € 101,8 miljoen als gevolg van de toegekende loon- en prijsbijstelling 2025.

Overboekingen binnen artikelonderdeel (€ 100,5 miljoen)

Dit betreft voornamelijk overboekingen van de reservering voor onderhoud en vernieuwing naar realisatie op artikelonderdeel 12.02 voor o.a. de renovatie N3 Papendrechtsebrug.

Verplichtingschuiven Hoofdwegennet (- € 243,8 miljoen)

Er zijn op dit artikelonderdeel verplichtingschuiven doorgevoerd om over de diverse jaren aan te sluiten op de programmering. De grootste verplichtingschuiven in 2025 op dit artikel zijn: – € 300 miljoen voor de exploitatie Vrachtwagenheffing die vanuit de minregel op het Mobiliteitsfonds voorgefinancierd was en nu terug wordt geboekt doordat betaald en verplicht gaat worden vanuit Hoofdstuk HXII artikel 15, € 114,7 miljoen voor A27 Houten-Hooipolder, € 10,9 miljoen voor de reservering Vernieuwing & Renovatie, – € 93,1 miljoen voor Intelligente Wegkantsystemen, – € 16,4 miljoen voor A12/A27 Ring Utrecht, – € 24,6 miljoen voor Geluidsaneringprogramma – weg, – € 10,6 miljoen voor SAA A9 Badhoevedorp-Holendrecht, € 21,2 miljoen voor doorfietsroutes, – € 17,7 miljoen voor de Vrachtwagenheffing, € 39,2 miljoen voor Alternatieve Laad-Tankinfrastructuur, – € 16 voor Kennis en Innovatie Schoon Emissieloos Bouwen, € 117,2 voor Tolvrij Westerscheldetunnel, – € 61,7 voor de regeling Schoon Emissieloos Bouwen, € 8,5 miljoen voor maatregelenpakket A15 Papendrecht-Gorinchem, € 11,7 miljoen voor de werksporen Maatregelenpakket draaiend houden ringen en – € 27,1 miljoen voor diverse kleinere mutaties.

De overige mutaties van het verplichtingenbudget van het artikel wordt met name veroorzaakt door mutaties die worden toegelicht onder de uitgaven en door diverse kleinere mutaties.

Uitgaven

De uitgaven van het artikel Hoofdwegennet voor 2025 worden met € 5,8 miljoen verlaagd. Dit wordt met name veroorzaakt door de volgende mutaties:

12.01 Exploitatie

De verhoging van de uitgaven met € 1,2 miljoen in 2025 voor dit artikelonderdeel wordt veroorzaakt door diverse kleine mutaties.

12.02 Onderhoud en vernieuwing

De verhoging van de uitgaven met € 33 miljoen in 2025 voor dit artikelonderdeel wordt voornamelijk veroorzaakt door:

Loon- en prijsbijstelling 2025 (€ 25,6 miljoen)

Dit betreft de verwerking van de loon- en prijsbijstelling 2025.

Verkeersveiligheid N18 (€ 5,8 miljoen)

Het resterende budget van € 5,8 miljoen van het amendement Koerhuis en van der Graaf uit december 2022 (Kamerstuk [36 200 A, nr. 55](#)) wordt geïnvesteerd in de N18. Hierdoor kan het plaatsen van de verkeersregelinstantie (VRI) op het kruispunt Lichtenvoordseweg gecombineerd worden met het opheffen van het kruispunt Landstraat. Daarnaast worden de resterende delen van de berm veiliger gemaakt. Na deze maatregelen is de N18 volledig veilig ingericht volgens de eisen voor Rijks-N-wegen.

Diverse kleinere mutaties (€ 1,6 miljoen).

12.03 Ontwikkeling

De verlaging van de uitgaven met € 91,3 miljoen in 2025 voor dit artikelonderdeel wordt voornamelijk veroorzaakt door:

Kaderruilen 2025 (- € 150 miljoen)

Er zijn kaderruilen doorgevoerd om de overprogrammering in een beheersbaar ritme te krijgen en om de programmering en budgetten te verdelen tussen de modaliteiten om ontstane negatieve kaderstanden op artikelonderdelen op te lossen. Over alle jaren is dit per saldo budgettair neutraal voor de modaliteiten.

Kasschuiven Ontwikkeling (€ 32,7 miljoen)

Om binnen een modaliteit tot een sluitende programmering te komen, zijn budgettair neutrale kasschuiven over de diverse jaren noodzakelijk.

Correctie overboeking ViA15 (€ 25,4 miljoen)

Dit betreft een correctie overboeking binnen artikel 12 voor de ViA15. Bij de voorjaarsnota 2025 heeft de overheveling naar het DBFM project geleid tot een negatieve stand. Met deze correctie wordt wat er teveel was overgeheveld weer teruggeboekt bij het aanlegproject.

Loon- en prijsbijstelling 2025 (€ 12,7 miljoen)

Dit betreft de verwerking van de loon- en prijsbijstelling 2025.

Overboeking voor Aanpak Draaiend houden Ringen fase 1 (- € 8,5 miljoen)

Dit betreft de overboeking voor de opdracht aan RWS voor fase 1 van de aanpak voor het draaiend houden van de Ringen Amsterdam, Utrecht, Rotterdam en Den Haag.

Diverse kleinere mutaties (€ 3,6 miljoen).

12.04 Geïntegreerde contractvormen/PPS

De verlaging van de uitgaven met € 4 miljoen in 2025 voor dit artikelonderdeel wordt veroorzaakt door diverse mutaties.

12.06 Netwerkgebonden kosten HWN

De verhoging van de uitgaven met € 55,4 miljoen in 2025 voor dit artikelonderdeel wordt voornamelijk veroorzaakt door:

Overboeking Laadinfra voor Schoon Emissieloos Bouwen (€ 13,6 miljoen)

Dit betreft een overheveling uit het Klimaatfonds aan het landelijke taken budget van RWS. Dit betreft laadinfra batterijsystemen op de bouwplaats en onderzoekskosten.

Overboeking voor Aanpak Draaiend houden Ringen fase 1 (€ 6,5 miljoen)

Dit betreft de overboeking voor de opdracht aan RWS voor fase 1 van de aanpak voor het draaiend houden van de Ringen Amsterdam, Utrecht, Rotterdam en Den Haag.

Loon- en prijsbijstelling 2025 (€ 29,6 miljoen)

Dit betreft de verwerking van de loon- en prijsbijstelling 2025.

Diverse kleinere mutaties (€ 5,7 miljoen).

Ontvangsten

De lagere ontvangsten van € 48,1 miljoen in 2025 wordt voornamelijk veroorzaakt door:

Ontvangsten tol (- € 54,3 miljoen)

Dit betreft de actualisatie van de tolontvangsten voor voornamelijk de A24 Blankenburgverbinding die sinds 7 december 2024 in gebruik is genomen.

Diverse kleinere mutaties (€ 6,2 miljoen)

Dit betreft ontvangsten voor onder andere aanlegprojecten zoals A27 Houten-Hooipolder, A20 Nieuwerkerk a/d IJssel-Knooppunt Gouwe, Veilige N-wegen, A2 Het Vonderen-Kerensheide en diverse kleinere projecten.

3.3 Artikel 13 Spoorwegen

Budgettaire gevolgen van uitvoering

Tabel 5 Budgettaire gevolgen van uitvoering art. 13 Spoorwegen			
13	Stand eerste suppletoire begroting (incl. amendementen en NvW) (1)	Mutaties Suppletoire begroting september (2)	Stand suppletoire begroting september (3) = (1) + (2)
Verplichtingen	3.524.391	57.203	3.581.594
Uitgaven	3.207.074	– 24.204	3.182.870
13.02 Exploitatie, onderhoud en vernieuwing	2.790.704	– 112.700	2.678.004
13.03 Ontwikkeling	188.214	88.495	276.709
13.03.01 Aanleg personenvervoer	130.273	35.699	165.972
13.03.02 Aanleg goederenvervoer	13.114	13.104	26.218
13.03.03 Optimalisering gebruik	802	–	802
13.03.04 Planning en studies personenvervoer	25.580	39.338	64.918
13.03.05 Planning en studies goederenvervoer	18.445	354	18.799
13.04 Geïntegreerde contractvormen/PPS	228.156	1	228.157
13.07 Rente en aflossing			
Ontvangsten	396.518	– 112.428	284.090
13.09 Ontvangsten	396.518	– 112.428	284.090

Toelichting

Verplichtingen

Het verplichtingenbudget van het artikel Spoorwegen voor 2025 wordt met € 57,2 miljoen verhoogd. Dit wordt met name veroorzaakt door de volgende mutaties:

Verplichtingschuiven Spoor (- € 53,6 miljoen)

Er zijn op dit artikelonderdeel verplichtingschuiven doorgevoerd om de programmering over de diverse jaren te actualiseren. De grootste verplichtingschuiven in 2025 op dit artikel zijn: € 40,6 miljoen voor behandelen en opstellen, € 17 miljoen voor beter benutten spoor, – € 9,8 miljoen voor overwegen maatwerk, – € 106,4 miljoen voor maatregelenpakket HSL-Zuid en € 5 miljoen voor diverse kleinere mutaties.

De overige mutaties van het verplichtingenbudget van het artikel wordt met name veroorzaakt door mutaties die worden toegelicht onder de uitgaven en door diverse kleinere mutaties.

Uitgaven

De uitgaven van het artikel Spoorwegen voor 2025 worden met € 24,2 miljoen verlaagd. Dit wordt met name veroorzaakt door de volgende mutaties:

13.02 Exploitatie, onderhoud en vernieuwing

De verlaging van dit artikelonderdeel met € 112,7 miljoen wordt veroorzaakt door de volgende mutaties:

Overboeking Geïntegreerde contractvormen/PPS naar EOV (€ 8 miljoen)

Een deel van de onderhoudswerkzaamheden op de HSL wordt verantwoord op het EOV budget. Dat deel wordt daarom overgeboekt vanuit Geïntegreerde contractvormen/PPS naar EOV.

Correctie Ontwerpfout HSL-Viaducten (- € 100 miljoen)

Bij Voorjaarsnota 2025 is er € 100 miljoen toegevoegd aan het EOVBudget, voor de kosten van de nieuwe ontwerpen voor 10 viaducten op de HSL sectie Noord. Deze kosten worden echter gemaakt op Ontwikkelingen. Om de kosten op het juiste artikelonderdeel te verantwoorden, worden deze middelen bij Ontwerpbegroting 2026 overgeboekt van EOVB naar Ontwikkelingen.

Correctie vergoeding OV-betalen NS (- 14,7 miljoen)

NS heeft in de jaren 2015-2024 kosten gemaakt voor de invoering van OV-betalen, met als doel om betalen en reizen in het openbaar vervoer gemakkelijker te maken. NS ontvangt hiervoor in 2025 een eenmalige compensatie. De middelen ter dekking van die compensatie worden overgeboekt naar HXII artikel 16, omdat de compensatie vanuit daar als een subsidie aan NS kan worden verstrekt.

Correctie Spoorstaafschade (- € 6 miljoen)

Bij Voorjaarsnota 2025 zijn er middelen toegevoegd aan het EOVBudget, voor de de problematiek betreffende Spoorstaafschade op de HSL-Zuid. Deze kosten worden echter gemaakt op Geïntegreerde contractvormen/PPS. Om de kosten op het juiste artikelonderdeel te verantwoorden, worden deze middelen bij Ontwerpbegroting 2026 overgeboekt van EOVB naar Geïntegreerde contractvormen/PPS.

13.03 Ontwikkeling

De verhoging van dit artikelonderdeel met € 88,5 miljoen wordt veroorzaakt door de volgende mutaties:

Correctie Ontwerpfout HSL-Viaducten (€ 100 miljoen)

Bij Voorjaarsnota 2025 is er € 100 miljoen toegevoegd aan het EOVBudget, voor de kosten van de nieuwe ontwerpen voor 10 viaducten op de HSL sectie Noord. Deze kosten worden echter gemaakt op Ontwikkelingen. Om de kosten op het juiste artikelonderdeel te verantwoorden, worden deze middelen bij Ontwerpbegroting 2026 overgeboekt van EOVB naar Ontwikkelingen.

Kaderruilen 2025 (€ 100 miljoen)

Er zijn kaderruilen doorgevoerd om de overprogrammering in een beheersbaar ritme te krijgen en om de programmering en budgetten te verdelen tussen de modaliteiten om ontstane negatieve kaderstanden op artikelonderdelen op te lossen. Voor dit artikelonderdeel gaat het om een kaderverhoging van € 100 miljoen. Over alle jaren is dit per saldo budgettair neutraal voor de modaliteiten.

Afrekening voorschotten ProRail 2024 (€ 40,3 miljoen)

Het betreft hier de terugbetaling van de te hoge bevoorschotting aan ProRail van het 2e halfjaar van 2024. Dit wordt in 2025 als ontvangst verantwoord. Om het uitgavenbudget in stand te houden zijn tegelijkertijd de uitgaven verhoogd.

Overboeking constructiefouten HSL viaducten (€ 13,6 miljoen)

Als gevolg van constructiefouten in tien viaducten op de HSL-Zuid zijn er snelheidsbeperkingen van kracht. De geconstateerde constructiefouten moeten worden hersteld, zodat de snelheid weer kan worden verhoogd. Bij het viaduct Zuidweg bij Rijpwetering speelt naast de constructiefout ook de zettingenproblematiek, met verplaatsing van de ondergrond en verminderde baanstabielheid tot gevolg. Financiering van

de werkzaamheden is geraamd op artikel 13.04 maar de werkzaamheden worden uitgevoerd door ProRail via de MIRT-systematiek. Daarom wordt reservering overgeboekt naar artikel 13.03.01.

Overboekingen Verkenningen Oude Lijn (€ 8 miljoen)

Dit betreft een overboeking van € 8 miljoen naar artikelonderdeel 13.03.04 voor de Verkenning Oude Lijn. De overboeking is ten behoeve van een aanvullende subsidieaanvraag, op basis van het Plan van Aanpak voor de inzet van ProRail, in deze fase van de MIRT-Verkenning Oude Lijn.

Loon- en prijsbijstelling 2025 (€ 0,5 miljoen)

Dit betreft de verwerking van de loon- en prijsbijstelling 2025.

Kasschuiven Spoorwegen (- € 152,7 miljoen)

Om binnen een modaliteit tot een sluitende programmering te komen, zijn budgettair neutrale kasschuiven over de diverse jaren noodzakelijk.

Overboeking naar HXII Decentraal Spoor (- € 20,9 miljoen)

Dit betreft een overboeking naar HXII van € 20,9 miljoen ten behoeve van de exploitatie bijdragen decentraal spoor in 2025. Dit bedrag zal in 2025 aan provincies worden beschikt via een SPUK. Het gaat om de provincies Overijssel (€ 11,9 miljoen), Drenthe (€ 2,4 miljoen), Limburg (€ 0,3 miljoen) en Utrecht (€ 6,3 miljoen).

Diverse kleinere mutaties (- € 0,3 miljoen)

13.04 Geïntegreerde contractvormen/PPS

De verhoging van dit artikelonderdeel met € 0,001 miljoen wordt veroorzaakt door de volgende mutaties:

Kasschuiven Spoorwegen (€ 15,6 miljoen)

Om binnen een modaliteit tot een sluitende programmering te komen, zijn budgettair neutrale kasschuiven over de diverse jaren noodzakelijk.

Correctie Spoorstaafschade (€ 6 miljoen)

Bij Voorjaarsnota 2025 is er € 24 miljoen toegevoegd aan het EOVBudget, voor de de problematiek betreffende Spoorschaafschade op de HSL-Zuid. Deze kosten worden echter gemaakt op Geïntegreerde contractvormen/PPS. Om de kosten op het juiste artikelonderdeel te verantwoorden, worden deze middelen bij Ontwerpbegroting 2026 overgeboekt van EOVB naar Geïntegreerde contractvormen/PPS.

Overboeking constructiefouten HSL viaducten (- € 13,6 miljoen)

Als gevolg van constructiefouten in tien viaducten op de HSL-Zuid zijn er snelheidsbeperkingen van kracht. De geconstateerde constructiefouten moeten worden hersteld, zodat de snelheid weer kan worden verhoogd. Bij het viaduct Zuidweg bij Rijpwetering speelt naast de constructiefout ook de zettingenproblematiek, met verplaatsing van de ondergrond en verminderde baanstabieliteit tot gevolg. Financiering van de werkzaamheden is geraamd op artikel 13.04 maar de werkzaamheden worden uitgevoerd door ProRail via de MIRT-systematiek. Daarom wordt reservering overgeboekt naar artikel 13.03.01.

Overboekingen Verkenningen Oude Lijn (- € 8 miljoen)

Dit betreft een overboeking van € 8 miljoen naar artikelonderdeel 13.03.04 voor de Verkenning Oude Lijn. De overboeking is ten behoeve van een aanvullende subsidieaanvraag, op basis van het Plan van Aanpak voor de inzet van ProRail, in deze fase van de MIRT-Verkenning Oude Lijn.

Ontvangsten

13.09 ontvangsten

De lagere ontvangsten van € 112,4 miljoen worden veroorzaakt door de volgende mutaties:

Afrekening voorschotten ProRail 2024 (€ 40,3 miljoen)

Het betreft hier de terugbetaling van de te hoge bevoorschotting aan ProRail van het 2e halfjaar van 2024. Dit wordt in 2025 als ontvangst verantwoord. Om het uitgavenbudget in stand te houden zijn tegelijkertijd de uitgaven verhoogd.

Bijstelling ontvangsten concessie HSL (- € 152,7 miljoen)

De verwachting is dat de ontvangsten van de concessie HSL in 2025 € 121,7 miljoen lager zijn dan geraamd. De geraamde ontvangsten worden doorgeschoven naar 2026.

3.4 Artikel 14 Regionale infrastructuur en bereikbaarheidsprogramma's

Budgettaire gevolgen van uitvoering

Tabel 6 Budgettaire gevolgen van uitvoering art. 14 Regionale infrastructuur en bereikbaarheidsprogramma's			
14	Stand eerste suppletoire begroting (incl. amendementen en NvW) (1)	Mutaties Suppletoire begroting september (2)	Stand suppletoire begroting september (3) = (1) + (2)
Verplichtingen	307.574	- 148.460	159.114
Uitgaven	552.775	18.140	570.915
14.01 Regionale infrastructuur	8.480	- 492	7.988
14.01.02 Planning en studies prg reg/lok	8.230	- 497	7.733
14.01.03 Aanleg reg/lok	250	5	255
14.03 Bereikbaarheidsprogramma's	544.295	18.632	562.927
14.03.01 Concrete bereikbaarheidsprojecten	5	-	5
14.03.02 Regionaal Mobiliteitsprojecten	1	-	1
14.03.03 Ruimtelijke economisch programma	1	-	1
14.03.04 Woningbouw op korte termijn door bovenplanse infrastructuur	149.724	5.280	155.004
14.03.05 Mobiliteitspakketen	394.564	13.352	407.916
Ontvangsten	-	-	-
14.09 Ontvangsten	-	-	-

Toelichting

Verplichtingen

Verplichtingen

Het verplichtingenbudget van het artikel Regionale infrastructuur en bereikbaarheidsprogramma's voor 2025 wordt met € 148,5 miljoen verlaagd. Dit wordt veroorzaakt door de volgende mutaties:

Verplichtingenschuif mobiliteitspakketen (- € 169,1 miljoen)

Dit betreft een verplichtingenschuif die nodig is om de negatieve standen te corrigeren en verplichtingen in huidig boekjaar aan te gaan zoals het vastleggen van SPUKs.

De overige mutaties van het verplichtingenbudget van het artikel wordt met name veroorzaakt door mutaties die worden toegelicht onder de uitgaven en door diverse kleinere mutaties.

Uitgaven

De uitgaven van het artikel Regionale infrastructuur en bereikbaarheidsprogramma's voor 2025 worden met € 18,1 miljoen verhoogd. Dit wordt met name veroorzaakt door de volgende mutaties:

14.01 Regionale infrastructuur

De mutaties op dit artikelonderdeel zijn kleiner dan de gehanteerde norm en worden daarom niet toegelicht (zie leeswijzer).

14.03 Bereikbaarheidsprogramma's

Loon- en prijsbijstelling 2025 (€ 18,6 miljoen)

Dit betreft de verwerking van de loon- en prijsbijstelling 2025.

3.5 Artikel 15 Hoofdvaarwegennet

Budgettaire gevolgen van uitvoering

Tabel 7 Budgettaire gevolgen van uitvoering art. 15 Hoofdvaarwegennet				
15	Stand eerste suppletoire begroting (incl. amendementen en NvW) (1)	Mutaties Suppletoire begroting september (2)	Stand suppletoire begroting september (3) = (1) + (2)	
Verplichtingen	1.381.146	63.873	1.445.019	
Uitgaven	1.394.181	18.190	1.412.371	
15.01 Exploitatie	8.628	274	8.902	
- Waarvan bijdrage aan agentschap RWS	8.628	274	8.902	
15.02 Onderhoud en vernieuwing	737.270	14.036	751.306	
15.02.01 Onderhoud	547.174	10.090	557.264	
- Waarvan bijdrage aan agentschap RWS	542.096	9.999	552.095	
15.02.04 Vernieuwing	190.096	3.946	194.042	
- Waarvan bijdrage aan agentschap RWS	–	–	–	
15.03 Ontwikkeling	160.631	– 15.590	145.041	
15.03.01 Aanleg	137.093	– 5.021	132.072	
15.03.02 Planning en studies	17.878	– 10.106	7.772	
- Waarvan bijdrage aan agentschap RWS	2.257	–	2.257	
15.03.03 Optimalisering gebruik	5.660	– 463	5.197	
15.04 Geïntegreerde contractvormen/PPS	69.292	1.238	70.530	
15.06 Netwerkgebonden kosten HVWN	418.360	18.232	436.592	
15.06.01 Apparaatskosten RWS	383.623	18.259	401.882	
- Waarvan bijdrage aan agentschap RWS	383.623	18.259	401.882	
15.06.02 Overige netwerkgebonden kosten	34.737	– 27	34.710	
- Waarvan bijdrage aan agentschap RWS	34.737	– 27	34.710	
Ontvangsten	11.131	13.117	24.248	
15.09 Ontvangsten	11.131	13.117	24.248	

Toelichting

Verplichtingen

De verhoging van het verplichtingenbudget van het artikel Hoofdvaarwegennet voor 2025 met € 63,9 miljoen wordt met name veroorzaakt door mutaties die worden toegelicht onder uitgaven. Het resterende deel kan verklaard worden door diverse kleine mutaties.

Uitgaven

De uitgaven op het artikel Hoofdvaarwegennet voor 2025 worden met € 18,2 miljoen verhoogd. Dit wordt met name veroorzaakt door onderstaande mutaties.

15.02 Onderhoud en vernieuwing

De verhoging van dit artikelonderdeel met € 14,0 miljoen wordt met name veroorzaakt door onderstaande mutaties. Het verschil kan verklaard worden door diverse kleine mutaties.

Loon- en prijsbijstelling

Er is € 13,8 miljoen aan loon- en prijsbijstelling uitgekeerd op dit artikelonderdeel.

15.03 Ontwikkeling

De verlaging van dit artikelonderdeel met € 15,6 miljoen wordt met name veroorzaakt door de volgende mutaties:

Aanvullende ontvangsten vanuit Vlaanderen in 2025

Voor het project Nieuwe Sluis Terneuzen is in 2025 € 10 miljoen ontvangen vanuit Vlaanderen. Het projectbudget is daarom met € 10 miljoen verhoogd.

Kaderruilen

Om de programmering op het MF in een beheersbaarritme te zetten zijn er kadderruilen uitgevoerd over de modaliteiten HWVN, HWN en Spoor (- € 27,5 miljoen)

15.06 Netwerkgebonden kosten HVWN

De verhoging van dit artikelonderdeel met € 18,2 miljoen wordt met name veroorzaakt door de volgende mutaties:

Loon- en prijsbijstelling

Er is € 16,3 miljoen aan loon- en prijsbijstelling uitgekeerd op dit artikelonderdeel.

15.09 Ontvangsten

De verhoging van dit artikelonderdeel met € 13,1 miljoen wordt met name veroorzaakt door de volgende mutaties:

Aanvullende ontvangsten vanuit Vlaanderen in 2025

Voor het project Nieuwe Sluis Terneuzen is in 2025 € 10 miljoen ontvangen vanuit Vlaanderen. Het projectbudget is daarom met € 10 miljoen verhoogd.

3.6 Artikel 17 Megaprojecten Verkeer en Vervoer

Budgettaire gevolgen van uitvoering

Tabel 8 Budgettaire gevolgen van uitvoering art. 17 Megaprojecten Verkeer en Vervoer			
17	Stand eerste suppletoire begroting (incl. amendementen en NvW) (1)	Mutaties Suppletoire begroting september (2)	Stand suppletoire begroting september (3) = (1) + (2)
Verplichtingen	1.450.856	174.282	1.625.138
Uitgaven	463.799	96.468	560.267
17.06 Project	–	–	–
Mainportontwikkeling Rotterdam			
17.07 ERTMS	128.244	5.232	133.476
17.07.01 Aanleg ERTMS	128.242	5.232	133.474
17.07.02 Planning en studies ERTMS	2	–	2
17.08 Zuidasdok	248.349	4.730	253.079
17.10 Programma	87.206	86.506	173.712
Hoogfrequent Spoorvervoer			
17.10.01 Aanleg PHS	82.060	87.947	170.007
17.10.02 Planning en studies PHS	5.146	– 1.441	3.705
Ontvangsten	82.528	16.336	98.864
17.09 Ontvangsten	82.528	16.336	98.864

Toelichting

Verplichtingen

Het verplichtingenbudget van het artikel Megaprojecten Verkeer en Vervoer voor 2025 wordt met € 174,3 miljoen verhoogd. Dit wordt met name veroorzaakt door de volgende mutaties:

Verplichtingschuiven Megaprojecten Verkeer en Vervoer (€ 86,3 miljoen)

Er zijn op dit artikelonderdeel verplichtingschuiven doorgevoerd om de programmering over de diverse jaren te actualiseren. De grootste verplichtingschuiven in 2025 op dit artikel zijn: € 58 miljoen voor Tunnel en A10 Zuidasdok, € 35,7 miljoen voor OVT Zuidasdok, € 15,5 miljoen voor PHS planuitwerking en € 23 miljoen voor een wijziging in de betalingssystematiek ERTMS.

De overige mutaties van het verplichtingenbudget van het artikel wordt veroorzaakt door diverse kleinere mutaties en mutaties die worden toegelicht onder de uitgaven.

Uitgaven

De uitgaven van het artikel Megaprojecten Verkeer en Vervoer voor 2025 worden met € 96,5 miljoen verhoogd. Dit wordt met name veroorzaakt door de volgende mutaties:

17.07 ERTMS

De verhoging van dit artikelonderdeel met € 5,2 miljoen wordt met name veroorzaakt door de volgende mutatie:

Afrekening voorschotten ProRail 2024 (€ 5,7 miljoen)

Het betreft hier de terugbetaling van de te hoge bevoorschotting aan ProRail van het 2e halfjaar van 2024. Dit wordt in 2025 als ontvangst verantwoord. Om het uitgavenbudget in stand te houden zijn tegelijkertijd de uitgaven verhoogd.

17.08 Zuidasdok

De mutaties op dit artikelonderdeel zijn kleiner dan de gehanteerde norm en worden daarom niet toegelicht (zie leeswijzer).

17.10 Programma Hoogfrequent Spoorvervoer

De verhoging van dit artikelonderdeel met € 86,5 miljoen wordt met name veroorzaakt door de volgende mutatie:

Afrekening voorschotten ProRail 2024 (€ 9,1 miljoen)

Het betreft hier de terugbetaling van de te hoge bevoorschotting aan ProRail van het 2e halfjaar van 2024. Dit wordt in 2025 als ontvangst verantwoord. Om het uitgavenbudget in stand te houden zijn tegelijkertijd de uitgaven verhoogd.

Kaderruilen 2025 (€ 77,5 miljoen)

Er zijn kaderruilen doorgevoerd om de overprogrammering in een beheersbaar ritme te krijgen en om de programmering en budgetten te verdelen tussen de modaliteiten om ontstane negatieve kaderstanden op artikelonderdelen op te lossen. Voor dit artikelonderdeel gaat het om een kaderverhoging van € 77,5 miljoen. Over alle jaren is dit per saldo budgettair neutraal voor de modaliteiten.

Ontvangsten

De verhoging van de ontvangsten met € 16,3 miljoen wordt met name veroorzaakt door de volgende mutaties:

Afrekening voorschotten ProRail 2024 (€ 14,8 miljoen)

Het betreft hier de terugbetaling van de te hoge bevoorschotting aan ProRail van het 2e halfjaar van 2024. Dit wordt in 2025 als ontvangst verantwoord. Om het uitgavenbudget in stand te houden zijn tegelijkertijd de uitgaven verhoogd.

3.7 Artikel 18 Overige uitgaven en ontvangsten

Budgettaire gevolgen van uitvoering

Tabel 9 Budgettaire gevolgen van uitvoering art. 18 Overige uitgaven en ontvangsten			
18	Stand eerste suppletoire begroting (incl. amendementen en NvW) (1)	Mutaties Suppletoire begroting september (2)	Stand suppletoire begroting september (3) = (1) + (2)
Verplichtingen	3.437	- 2.487	950
Uitgaven	3.392	- 2.492	900
18.06 Externe veiligheid	3.392	- 2.492	900
18.08 Netwerkoeverstijgende kosten		-	-
18.08.03 Afroming Eigen Vermogen Rijkswaterstaat		-	-
Ontvangsten	238.733	-	238.733
18.09 Ontvangsten	4	-	4
18.10 Saldo van de afgesloten rekeningen	238.729	-	238.729

Toelichting

Verplichtingen

Het verplichtingenbudget op artikel 18 Overige uitgaven en ontvangsten is in 2025 verlaagd met € 2,5 miljoen. Zie de toelichting bij de uitgaven. Deze is 1-op-1 aan elkaar gelijk.

Uitgaven

De uitgaven op artikel 18 Overige uitgaven en ontvangsten is in 2025 verlaagd met € 2,5 miljoen. Dit wordt veroorzaakt door de volgende mutatie:

18.06 Externe Veiligheid

Kasschuiven Externe Veiligheid

Er is op dit artikelonderdeel een budgetneutrale kasschuif ingediend om de programmering voor Externe Veiligheid te actualiseren naar het meest realistische ritme. Er schuift € 2,5 miljoen uit 2025 naar latere jaren, omdat dit budget niet meer nodig is in 2025.

3.8 Artikel 19 Bijdragen andere begrotingen Rijk

Budgettaire gevolgen van uitvoering

Tabel 10 Budgettaire gevolgen van uitvoering art. 19 Bijdragen andere begrotingen Rijk			
19	Stand eerste suppletoire begroting (incl. amendementen en NvW) (1)	Mutaties Suppletoire begroting september (2)	Stand suppletoire begroting september (3) = (1) + (2)
Ontvangsten	8.872.462	136.855	9.009.317
19.09 Ten laste van begroting IenW	8.872.462	136.855	9.009.317

Toelichting

Ontvangsten

Het voedingsartikel is met de Ontwerpbegroting 2026 opgeheven. De mutaties in 2026 worden wel nog toegelicht. In 2025 nemen de ontvangsten met € 136,9 miljoen toe. is met name het gevolg van overboekingen van en naar de beleidsbegroting Hoofdstuk XII en overboekingen naar andere ministeries. De overboekingen zijn bij de uitgavenartikelen al nader geduid. De belangrijkste mutaties zijn:

HXII: Apparaatskosten Woningbouw Mobiliteitsprogramma (- € 3,2 miljoen)

Dit betreft een overboeking naar de beleidsbegroting HXII vanuit de Reservering Woningbouwmiddelen. De middelen zijn bedoeld voor de apparaatskosten voor woningbouw. In de jaren 2025-2031 gaat het om een totaalbedrag van € 100 miljoen.

HXII: SPUKS Decentraal Spoor (- € 20,9 miljoen)

Dit betreft de overboeking voor de specifieke uitkering Decentraal Spoor. Deze SPUK wordt op de beleidsbegroting HXII beschikt naar de provincies Overijssel (- € 11,9 miljoen), Drenthe (- € 2,4 miljoen), Limburg (- € 0,3 miljoen) en Utrecht (- € 6,3 miljoen).

Loon-en Prijsbijstelling 2025 (€ 162,6 miljoen)

Dit betreft de toegekende loon- en prijsbijstelling tranche 2025 die vanuit de begroting Hoofdstuk XII zijn overgeheveld naar de generieke investeringsruimte 11.04 van het Mobiliteitsfonds. Vanuit de generieke investeringsruimte zijn de artikelonderdelen verhoogd met loon- en prijsbijstelling.

Diverse kleinere mutaties (- € 1,6 miljoen).